

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 121g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a textului „organele specializate ale administrației publice locale” din
articolul 423¹⁰ alin. (1) din Codul contravențional

CHIȘINĂU

30 septembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 26 iunie 2019,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 30 septembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „organele specializate ale administrației publice locale” din articolul 423¹⁰ din Codul contravențional, ridicată de către dl Nicolae Ghenciu, parte în dosarul nr. 4-477/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, pe 26 iunie 2019, de către dna judecător Cristina Cheptea de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se află cauza contravențională în privința Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 53/181, constatată prin procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută la articolul 179 din Codul contravențional [Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente].

4. Constatarea presupusei contravenții s-a efectuat în baza articolului 423¹⁰ din Codul contravențional de către agentul constator desemnat prin dispoziția Primarului general al mun. Chișinău.

5. Pe 19 iunie 2019, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul APLP nr. 53/181, dl Nicolae Ghenciu a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „organele specializate ale administrației publice locale” din alin. (1) al articolului 423¹⁰ din Codul contravențional.

6. Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 179

Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente

„Executarea construcțiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare și reparație capitală a clădirilor și edificiilor, indiferent de tipul de proprietate și de destinație, fără autorizație de construcție, precum și a construcțiilor ce cad sub incidența legislației privind calitatea în construcții fără licență eliberată în modul stabilit,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Articolul 423¹⁰

Administrația publică locală

„(1) Contravențiile prevăzute la art.104¹, 126¹, 154, art.157 alin.(1)–(3), (5)–(10), art.178, 179, 180¹, 181, art.273 pct.9), 9¹), 11), 15) și 16), art.326 alin.(1) și (1¹) și art.364 alin.(1) se constată de către **organele specializate ale administrației publice locale**.

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale primarul, viceprimarul, arhitectul-șef, șefii și șefii adjuncți ai subdiviziunilor specializate din cadrul administrației publice locale, specialiștii principali și specialiștii superiori din cadrul acestora desemnați de către primar.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art.126¹, 154, art.157 alin.(7) și (8), art.273 pct.9), 9¹), 11), 15) și 16) se remit spre examinare comisiei administrative, iar procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art.104¹, 178 și 179 se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

(4) În cazul constatării contravențiilor prevăzute la art. 178 și 179, agentul constator este în drept să dispună sistarea executării lucrărilor de construcție și să solicite instanței de judecată aplicarea măsurii de siguranță prevăzute la art. 439⁶.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Potrivit afirmațiilor autorului sesizării sintagma „**organele specializate ale administrației publice locale**” cu care se operează în alin. (1) art. 423¹⁰ din Codul contravențional, diferă de cea utilizată în Legea nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, și anume, „**subdiviziunile administrației publice municipale**”, iar acest fapt permite interpretarea diferită a terminologiei juridice invocate.

10. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat faptul că textul contestat este lipsit de claritate, precizie și previzibilitate. Autorul consideră că terminologia utilizată în Codul contravențional trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în Legea 136 din 17 iunie 2016.

11. În speță, Curtea relevă că, invocând încălcarea articolelor 1 alin. (3), 7, 15, 20, 23 și 26 din Constituție, autorul în esență, critică lipsa de claritate și previzibilitate a prevederilor contestate, motivând că destinatarul legii nu este protejat prin lege (clară) împotriva eventualelor abuzuri din partea autorităților publice locale.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Nicolae Ghenciu, parte în dosarul nr. 4-477/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „organele specializate ale administrației publice locale” din alin. (1) al articolului 423¹⁰ din Codul contravențional.

16. În viziunea autorului excepției de neconstituționalitate, textul contestat nu respectă exigențele previzibilității și clarității, deoarece nu exemplifică entitățile administrației publice locale ale municipiului Chișinău care sunt în drept să constate contravențiile prevăzute în mod exhaustiv la articolul 423¹⁰ din Codul contravențional.

17. Cu referire la critica de neconstituționalitate raportată la articolul 23 din Constituție, Curtea nu identifică elemente care ar susține concluzia că ar fi fost încălcate criteriile referitoare la claritatea și precizia normelor. Conform jurisprudenței constante a Curții Constituționale, prevederile articolului 23 din Constituție nu-i impun legislatorului obligația de a defini toți termenii folosiți în cuprinsul normelor de drept (a se vedea DCC nr. 46 din 5 aprilie 2019, § 20; DCC nr. 63 din 25 aprilie 2019, § 16; DCC nr. 78 din 21 mai 2019, § 15).

18. De asemenea, pornind de la principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că formularea acestora nu

poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai curând la categorii generale, decât la liste exhaustive. Astfel, multe legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară (*Del Río Prada v. Spania* [MC], 21 octombrie 2013, § 92).

19. Pentru a fi previzibilă, o lege trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt consecințele comiterii unei anumite fapte.

20. Astfel, nu poate fi acceptată concluzia autorului sesizării că destinatarii nu își pot adapta conduita în funcție de conținutul textului legal criticat, deoarece acesta este suficient de clar, semnificația textului contestat poate fi dedus nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al acestuia.

21. Curtea menționează că administrația publică locală cuprinde totalitatea autorităților publice locale de nivelurile întâi și al doilea constituite pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor. Autorul invocă Legea nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, dar Curtea nu poate reține acest argument, deoarece articolul 423¹⁰ din Codul contravențional cuprinde reglementări generale referitoare la administrația publică locală și nu se referă doar la „subdiviziunile administrației publice municipale” din Chișinău. Or, potrivit alin. (1) art. 110 din Legea Supremă: „Teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în sate, orașe, raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. În condițiile legii, unele orașe pot fi declarate municipii.”

22. De asemenea, conform articolului 21 alin. (1) lit. r) din Legea privind statutul municipiului Chișinău, în teritoriul administrat, pretorul contribuie la exercitarea controlului legalității construcțiilor din sector, informează primarul general și sesizează Inspecția de Stat în Construcții privitor la încălcările depistate în sector. Prin urmare, pretura este organul administrației publice care administrează treburile în sectorul municipal încredințat. Amintim că procesul-verbal cu privire la contravenție (a se vedea § 3) a fost întocmit de către un agent constatatator, angajat al Preturii sectorului Buiucani din municipiul Chișinău, în baza Dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău.

23. Totodată, Curtea menționează că, în cazul dat, prevederile contestate trebuie analizate și interpretate împreună cu alin. (2) al articolului 423¹⁰ din Codul Contravențional, care enumeră foarte clar și exhaustiv subiecții din cadrul subdiviziunilor specializate care sunt în drept să constate contravenții și să întocmească procese-verbale.

24. Mai mult, utilizarea de către legislator a termenilor „subdiviziunile administrației publice municipale” sau a „organele specializate ale administrației publice locale” într-un caz sau în altul nu schimbă esența actului normativ, deoarece în ambele situații acești termeni prezumă, fără echivoc, toate subdiviziunile și organele administrației publice locale. Prin urmare, Curtea nu poate reține argumentele autorului referitoare la claritatea normei.

25. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea conchide că excepția de neconstituționalitate este nefondată și, prin urmare, inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „organele specializate ale administrației publice locale” din alin. (1) al articolului 423¹⁰ din Codul contravențional, ridicată de către dl Nicolae Ghenciu, parte în dosarul nr. 4-477/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 30 septembrie 2019

DCC nr. 97

Dosarul nr. 121g/2019